

МЕДИЦИНСКИ УНИВЕРСИТЕТ-ПЛОВДЕН
ФАКУЛТЕТ ОБЩЕСТВЕНО ЗДРАВЕ
КАТЕДРА „ОБЩЕСТВЕНОЗДРАВНИ НАУКИ“

Лекция №7

ЕТИЧНИ ПРОБЛЕМИ И ФИЛОСОФИЯ НА ПАЛИАТИВНИТЕ ГРИЖИ

Проф. д-р Силвия Янкуловска, дмн

ЕТИЧНИ ПРОБЛЕМИ

***НА ПАЛИАТИВНИТЕ
ГРИЖИ***

КОМУНИКАЦИЯ

---

*И СЪОБЩАВАНЕ НА ИСТИНАТА
НА ТЕРМИНАЛНО БОЛНИЯ*

“БЛАГОРОДНАТА ЛЪЖА”

✚ Свобода да се прибегва до лъжа в индивидуални случаи.

✚ Неуспех на кодексите и декларациите по проблемите на съобщаването на истината.

✚ *“Като изключение информацията може да бъде отказана на пациента, когато има достатъчно основание да се счита, че тя ще представлява сериозен риск за здравето и живота му.”*

(Ревизирана Декларация от Лисабон)

СЪОБЩАВАНЕ НА ИСТИНАТА

АРГУМЕНТИ “ЗА”

- ✦ Пациентът може да уреди някои семейни и други проблеми
- ✦ Пациентът приема смъртта по-спокойно и се подготвя за нея
- ✦ Осигурява се по-ефективно палиативно лечение

АРГУМЕНТИ “ПРОТИВ”

- ✦ Ненужна болка и дискомфорт
- ✦ Затруднява се терапевтичният процес
- ✦ Трудно за самия лекар

СЪОБЩАВАНЕ НА ИСТИНАТА

АРГУМЕНТИ “ЗА”

- ✚ Пациентът има възможност да изпълни последните си желаниа
- ✚ Спестяват на близките усилия да търсят други източници на лечение и чудодейни лекарства

АРГУМЕНТИ “ПРОТИВ”

- ✚ Пациентът често сам не желае да научи
- ✚ Лекарска грешка
- ✚ Надежда за утешение
- ✚ Истината е относителна

СЪОБЩАВАНЕ НА ИСТИНАТА

АРГУМЕНТИ “ЗА”

- ✦ **Уважение на автономността**
- ✦ **Компроментиране на информираното съгласие**
- ✦ **По-бързо възстановяване и по-голям толеранс към болка**

АРГУМЕНТИ “ПРОТИВ”

- ✦ **От патерналистична гледна точка лекарите знаят много повече**
- ✦ **Отнема се ценно време от останалите пациенти**
- ✦ **Отричане при дълго очакване**

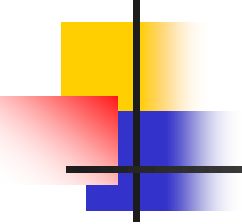

КАК?

- # На спокойно място.**
- # В подходящ момент – не непосредствено преди изписването.**
- # В присъствието на семейството и членове на екипа.**
- # Подходящ начин – емоционална подкрепа.**
- # С подходящи думи.**
- # Проверка как е разбрана информацията.**
- Възможност за задаване на въпроси.**

ЕФЕКТ ВЪРХУ МЕДИЦИНСКИЯ РАБОТНИК

- + Безпокойство, тревожност, депресия**
- + Чувство за вина и безпомощност**
- + Влошаване на комуникацията с пациента**
- + Предпочитание за готови формули на поведение пред индивидуалния подход**

ПРОБЛЕМИ ПРИ СЪОБЩАВАНЕТО

- # Какво е истината?**
- # Какво е действителното желание на пациента?**
- # Ролята на тайнствеността за създаване на тревожност.**
- # Погрешно схващане, че ако истината е известна може свободно да се обсъжда.**
- # Отричането е защитен психологически механизъм.**

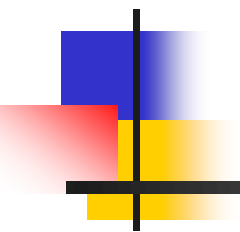

КОГАТО ПАЦИЕНТА НЕ ИСКА ДА ЗНАЕ

- ✚ Лекарят поема отговорността и съобщава истината на пациента.**
- ✚ Пациентът да бъде информиран от друг член на семейството.**
- ✚ Ако пациентът остане непреклонен в мнението си, че не желае да научава лоши новини и иска да се концентрира върху позитивната вяра, че всичко ще бъде наред, тогава лекарят може да реши да не го информира.**

ФИЛОСОФИЯ НА ПАЛИАТИВНИТЕ ГРИЖИ

ЦЕЛИ

- Според определението на СЗО – постигане на оптимално възможно качество на оставащия живот
- “Завръщане на пациента в дома му”
- “Добра смърт”

“Завръщане на пациента в дома му”

---

1. Обстановка, наподобяваща домашната ⇒ стационарен хоспис, ОПГ
2. Нечие собствено тяло ⇒ облекчаване на болката и другите симптоми
3. Нечий собствен дом ⇒ хосписни грижи в дома
4. Духовна заобикаляща среда ⇒ духовни грижи
5. Произход на човешкото съществуване ⇒ религиозна подкрепа

“Добра смърт”

Субективно понятие

Определение: смърт, която е в съответствие с характера на човека

“Добра смърт”

I. Абстрактни характеристики

- **Смърт с достойнство** – *различни възгледи за достойнство*
- **Автономност и контрол**
- **Приемане на смъртта** – пета фаза *по д-р Елизабет Къблър - Рос*
- **Навременна смърт**
- **Позитивен ефект върху семейството**

“Добра смърт”

II. Конкретни характеристики

- **Автономност и контрол**
- **Информираност за настъпващата смърт**
- **Естествена смърт**
- **Внезапна смърт**
- **Без болка и страдание**
- **Смърт в обкръжението на близките**
- **Смърт в съня**
- **Смърт в собствения си дом**